

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа
ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м. Будапешт (Угорщина)

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

Мукачево
6-7 квітня 2020 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в
Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м Будапешт, (Угорщина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

6-7 квітня 2020 р.

**Мукачево
2020**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 23 квітня 2020 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2020 р.). – Мукачево: МДУ, 2020. – 340 с.

Відповідальний за випуск: Феєр О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами, відповідальна за наукову роботу кафедри.

Технічний редактор: Товт Т.Й. – к.е.н., доцент.

У збірнику тез за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту та управління економічними процесами Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2020
© Кафедра менеджменту та управління економічними процесами, 2020

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова: **Щербан Тетяна Дмитрівна** – ректор, Мукачівський державний університет, Заслужений працівник освіти України, доктор психологічних наук, професор.

Заступники голови:

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор, Мукачівський державний університет, Заслужений економіст України, доктор економічних наук, професор;

Члени програмного комітету:

Проскура Володимир Федорович – завідувач кафедри менеджменту та управління економічними процесами, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор;

Вітолд Станковскі – ректор, Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми, Польща (за згодою);

Міхал Ткач – професор, декан факультету, Університет економіки в Братиславі факультет економіки бізнесу в Кошице, Словачька Республіка (за згодою);

Габор Балог – директор, Віденська консерваторія в м. Будапешт, Угорщина (за згодою), PhD;

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент;

Стегней Маріанна Іванівна – декан факультету економіки, управління та інженерії, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: **Феєр Оксана Валеріївна** – к.е.н., доцент. *Секретар:* **Товт Тетяна Йосипівна** – к.е.н., доцент. *Члени організаційного комітету:* **Звонар Йолана Петрівна** – к.е.н.; **Лизанець Анжела Гейзівна** – к.е.н., доцент; **Микуланинець Світлана Іванівна** – к.е.н.; **Пугачевська Катерина Йосефівна** – к.е.н., доцент; **Хаустова Ксенія Михайлівна** – к.е.н., доцент; **Паулик Алла Ярославівна** – аспірант; **Попович Олесь Петрівна** – аспірант.

PROGRAM COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Head: **Shcherban Tetyana** – Rector of Mukachevo State University, Doctor of Psychology, Professor.

Deputy of the head:

Hoblyk Volodymyr – the first Vice-rector of Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor;

Members of the Program Committee:

Proskura Volodymyr – Head of the Department of Management and Economic Processes Planning, Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor;

Witold Stankowski – Rector, State Higher Professional School the name of rtm. Witolda Pileckiego in Oświęcimiu (Poland);

Michal Tkáč – Dean of the Faculty, University of Economics in Bratislava Faculty of Business Economics with seat in Košice, Professor (Slovak Republic);

Balogh Habor – PhD, Chief, Vienna Konservatorium Budapest (Hungary);

Kobal Vasyl – vice-rector on scientific and pedagogical work, Mukachevo State University, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor;

Stehney Marianna – Dean of the Faculty of Economics, Management and Engineering, Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor.

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

Head: **Feyer Oksana** – cand. of ec. sc., assoc. prof.

Secretary: **Tovt Tetyana** – cand. of ec. sc., assoc. prof.

Members of the Organizational Committee: **Zvonar Y.** – cand. of ec. sc.; **Lyzanets A.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Mykulanynets S.** – cand. of ec. sc.; **Pugachevska K.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Khaustova K.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Paulyk A.** – postgraduate student; **Popovych O.** – postgraduate student.

«УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

1. Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень.
2. Особливості регіонального управління господарськими процесами.
3. Управління економічними процесами суб'єктів господарювання.
4. Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях.
5. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю.
6. Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі.

«MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES: REALITIES AND CHALLENGES»

TOPICS OF THE CONFERENCE:

1. State economy management under conditions of globalization.
2. Specifics of regional economy management.
3. Economic management for business entities.
4. Financial regulation, accounting and analytical support of entities at micro and macro levels.
5. Management of investment-innovative activity.
6. Education management in digital space.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Cherevko H. Kurs walutowy jako instrument regulowania gospodarki kraju w warunkach globalizacji	11
Pugachevska K.S., Pugachevska K.Y. Export orientation of economies in the context of foreign trade liberalisation	14
Pugachevska K.S., Pupkova V.V. Influence of socio-cultural environment on the enterprise foreign economic activity	15
Адаменко І.П. Фінансова політика як інструмент державного регулювання економіки	18
Баранник Л.Б. Управління соціальним захистом населення в Україні та у світі в надзвичайних умовах	21
Білоусова О.С. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування фіскального простору для розвитку національної економіки	24
Бриль І.В. Дослідження цифровізації суспільства та економіки	27
Вишневецький О.С. Вплив цифровізації в країнах-членах ЄС на показник «роки здорового життя»	29
Гладинець Н.Ю. Тенденції формування капіталу банківської системи України	33
Голобородько Т.В., Фіщенко О.О. Рівень життя українців: скрутний чи достатній	35
Гуторов А.О. Рента в системі регулювання розвитку національної економіки	37
Звонар Й.П. Вплив глобалізаційних процесів на сучасний стан соціально-трудоких відносин в Україні	39
Ігнатишин М.В., Ігнатишин М.І. Валютний ринок України: причини та наслідки дисбалансів	42
Качула С.В. Дієвість бюджетно-податкової політики у забезпеченні соціального розвитку суспільства	44
Кирик Н.В. Методи регулювання валютного курсу	48
Матвієнко Н.М., Матвієнко В.М., Михайлюк Я.Ю. Тенденції розвитку SPA-туризму у Франції: досвід для України	49
Мельниченко О.А. Необхідність урахування настроїв населення при формуванні та реалізації державної соціально-економічної політики	51
Рогач Ю.М., Беленченко І.В. Розвиток соціальної відповідальності ведення бізнесу	53
Росола У.В. Розвиток інфраструктури сільськогосподарсько ринку	55
Рязанова Н.О. «Зелена» логістика як інструмент забезпечення стійкого розвитку альтернативної енергетики	57
Слоква М.Г., П'янкова О.В. Досвід Польщі у просуванні національного бренду	60
Тараненко В.С. Світова практика створення економічних основ соціального забезпечення	64
Щирий Г.Л. Узгодження інтресів учасників бюджетно-податкових відносин у процесі реалізації акцизної політики в Україні	66
Юшин С.О. Партнерські засади активації оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів	68

Новак Н.П. Досвід зарубіжних країн щодо організації податкового контролю діяльності підприємств	248
Петричко М.М., Ланьо І.Г. Організаційні засади підвищення рівня фінансово-економічного розвитку територіальних громад закарпатської області в умовах децентралізації	251
Сідор І.І. Альтернативні види вкладення населення України	253
Танасієнко Н.І. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з постачальниками	254
Шаповал Ю.І., Шпанель-Юхта О.І. Розвиток відкритого банкінгу як індикатор фінансової інклюзії	256

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Zhyvko Zinaida Human capital investments – a profit in the future	258
Бошинда І.М., Гобрей М.В. Інвестування сектору малого бізнесу в регіонах України	261
Гоголева К.С. Оцінка і управління інвестиційним ризиком організації	263
Городніченко Ю.В., Малишко В.В., Євтушенко Н.М. Інвестиційна привабливість України: стан та негативні чинники	265
Єпіфанова І.Ю. Аналіз ефективності управління фінансовим забезпеченням інноваційної діяльності вітчизняних підприємств	268
Завербний А.С. Особливості розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності за динамічних умов євроінтегрування і глобалізування: передумови, проблеми та перспективи	272
Кузін В.Ю., Захаров І.К. Інновації як фактор забезпечення ефективного виробництва пивоварного ячменю	274
Кушнір І.І. Зарубіжна практика застосування механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства	277
Литовченко О.Ю. Стратегічні аспекти управління вартістю підприємства	279
Марченко О.А., Постол А.А. Аналіз інноваційно-інвестиційного розвитку туристичних підприємств на вітчизняному ринку	282
Міхель Р.В., Томинець А.Р. Прямі іноземні інвестиції як передумова створення спільних підприємств в Україні	284
Мрихіна О.Б., Юхман Я.В., Богдан П.І. Роль спіловер-ефектів від комерціалізації технологій	287
Нікішина О.В. Проблеми управління фінансовими потоками в логістичних ланцюгах товарних ринків	288
Проскура В.Ф. Підходи до зниження дії ризиків розвитку стартапів у інноваційній сфері	292
Романюк І.А. Рекламні та маркетингові проекти розвитку підприємств сільського зеленого туризму на інноваційно-інвестиційних засадах	294
Рубіш М.А. Роль інновацій в управлінні підприємством готельної індустрії	296
Стегней М.І., Іртишева І.О., Крамаренко І.С. Фінансові резерви національного інвестиційного потенціалу	299
Феєр О.В. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємств	302

Оцінюючи угоди злиття і поглинання в Україні, слід сказати, що рівень прозорості таких угод наразі є недостатнім, тому ринку злиттів і поглинань в Україні ще є куди розвиватися і стандартизуватися під глобальний рівень. Основними проблемами проведення угод злиття і поглинання в світі є динамічність подій та глобалізаційні процеси, які постійно вносять корективи в діяльність компаній. Говорячи про Україну, слід зазначити, що основними проблемами імплементації процесу угод злиття і поглинання, є: недосконале законодавство; недостатньо розвинена ринкова економіка, яка й досі не діє за світовими стандартами; економічна нестабільність в країні; недорозвиненість фінансового та фондового ринків; застарілі погляди вітчизняного менеджменту на управління підприємством взагалі та на процес укладання угод.

Список використаних джерел:

1. *Ukrainian M&A continues to build momentum following another year of double-digit growth: KPMG Report.* - [Electronic resource]. – URL: <https://home.kpmg/ua/en/home/media/press-releases/2019/02/ukrainian-ma.html>
2. *Екс-совладельца Мрии экстрадируют в Украину до конца года.* - [Электронный ресурс]. – URL: <http://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/ekssovladeltsa-mrii-ekstradiruyut-v-ukrainu-do-kontsa-goda/>
3. *Интерпол объявил в розыск главу агрохолдинга "Мрия".* - [Электронный ресурс]. – URL: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/interpol-obyavil-v-rozysk-glavu-agroholdinga-mriya-585807.html>
4. *У нього є Мрія: як Саймон Чернявський спасає агрохолдинг.* - [Електронний ресурс]. – URL: <https://biz.liga.net/all/prodovolstvie/interview/u-nogo-mr-ya-kak-saymon-chernyavskiy-spasaet-agrokholding>
5. *Мрия завершила реструктуризацию долга.* – [Электронный ресурс]. – URL: <http://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/mriya-zavershila-restrukturizatsiyu-dolga/>
6. *Mriya Agroholding should reach USD 25-26 mln of EBITDA in 2018.* - [Electronic resource]. – URL: <https://latifundist.com/en/novosti/41341-analitik-sprognoziroval-finansovoe-budushchie-mrii>
7. *Saudi Arabia's Salic strikes deal to boost Ukraine farming.* - [Electronic resource]. – URL: <https://www.ft.com/content/49fff8b8-b664-11e8-bbc3-ccd7de085ffe>
8. *Mriya Agroholding should reach USD 25-26 mln of EBITDA in 2018.* - [Electronic resource]. – URL: <https://latifundist.com/en/novosti/41341-analitik-sprognoziroval-finansovoe-budushchie-mrii>
9. *Price of Mriya's takeover by SALIC revealed.* - [Electronic resource]. – URL: <https://www.largescaleagriculture.com/home/news-details/price-of-mriyas-takeover-by-salic-revealed/>

УДК 342.457

Н.П. НОВАК

доктор економічних наук,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

**ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

Прагнення до побудови в нашій країні ефективної податкової системи спонукає до вивчення іноземного досвіду організації податкового контролю для пошуку найраціональніших ідей, підходів, методів його здійснення та виявлення перспектив їх застосування у вітчизняній податковій практиці. Це дає можливість не тільки прийняти до використання вже перевірений часом цінний досвід побудови механізму податкового

контролю, але й дозволить уникнути помилок у цій сфері та запобігти таким негативним наслідкам, як порушення прав і свобод платників податків, недоїмки до бюджету, корупція тощо [1, с. 135]. Необхідними ознаками будь-якої високорозвиненої системи контролю за дотриманням податкового законодавства є: створення структури податкового відомства з орієнтацією на визначення категорій платників податків, а також чітка і прозора відповідальність по вертикалі усередині відомства; ефективна робота з населенням, пов'язана з ознайомленням з податковим законодавством, допомога із заповнення декларацій тощо; наявність ефективної системи відбору платників податків для проведення контрольних перевірок, що дає можливість вибрати найоптимальніший напрям використання обмежених кадрових і матеріальних ресурсів податкових органів; ефективність податкових перевірок при мінімальних витратах зусиль і коштів на їхнє проведення; застосування ефективних форм, прийомів і методів податкових перевірок, що ґрунтуються на розробленій податковим відомством єдиній комплексній стандартній процедурі організації контрольних перевірок та міцній законодавчій базі, що надає податковим органам широкі повноваження у сфері податкового контролю для впливу на недобросовісних платників податків; використання системи оцінювання роботи податкових інспекторів, що дозволяє об'єктивно врахувати результати діяльності кожного з них, ефективно розподіляти навантаження при плануванні їхньої роботи.

З особливостей застосування відповідальності за податкові правопорушення у зарубіжних країнах, можна виділити два основні підходи:

1) Західний (американський) – характеризується жорсткістю санкцій за податкові правопорушення, що передбачають кримінальну відповідальність, тюремне ув'язнення, застосування комбінованих штрафних санкцій. Так, наприклад, у Китаї при заниженні податку штраф дорівнює його п'ятикратній сумі. У США порушення термінів сплати податків тягне за собою накладення штрафу у розмірі 5% від несплаченої суми і 50% від суми, яку платник податків отримав би у випадку розміщення цих грошей у банку [2, с. 62]. Доволі значними порушеннями вважаються і ненадання податкової звітності (штраф може сягнути до 100 тис. дол. США з позбавленням волі до одного року); надання неправильної податкової інформації (штраф для фізичних осіб – до 100 тис. дол. США, для юридичних – 500 тис. дол. США).

2) Європейський підхід – більш демократичний, превентивний, спрямований на гармонізацію взаємовідносин між платниками податків і контролюючими податковими органами. За такого підходу кримінальні покарання можуть замінюватись у вигляді різних доплат до податків, розмір яких встановлюється адміністративними органами. При цьому, Швейцарія, Німеччина та Великобританія встановлюють фіксовані суми штрафів залежно від величини порушення і наявності наміру. У Франції та Італії штрафні санкції встановлені у відсотковому співвідношенні від суми заниженого, або такого, який не надійшов, податку. При цьому, розмір санкцій також залежить від наявності наміру при здійсненні податкових правопорушень. Максимальний розмір штрафу у Франції становить 80%, в Італії – 240%. В Італії також діє санкція за ігнорування податкових запитів – 500-600 євро за кожен запит.

Аналіз організації податкового контролю дозволяє окреслити основні його напрями та використати досвід провідних держав світу для вдосконалення контрольно-перевірочної роботи вітчизняних податкових органів [3, с. 124]. Зокрема, це: гармонізація податкового законодавства, скасування підстав для різних тлумачень та інтерпретацій. Важливим кроком України на цьому шляху стало прийняття Податкового кодексу України, однак його норми, зокрема щодо превентивного контролю та застосування його непрямих методів контролю потребують подальшого вдосконалення; поступове обмеження податкового тиску шляхом спрощення процедур адміністрування податків і зборів, активізації просвітницької роботи тощо; вдосконалення контрольно-перевірочних заходів шляхом приведення вітчизняного податкового законодавства у відповідність з

міжнародними стандартами, затвердження інструкцій, що детально регламентують порядок проведення кожного виду податкової перевірки; формування електронної бази даних для накопичення, обробки та зберігання інформації щодо обліку кожного платника податків, його податкових зобов'язань (в т.ч. за окремими податками), постійного моніторингу показників діяльності; створення постійно діючого інформаційно-довідкового центру для надання платникам податків консультативних послуг і роз'яснень з питань податкового законодавства.

На цьому шляху вітчизняним податковим органам доцільно було б, зокрема, розширити функції сервісу «Електронний кабінет платника податків» шляхом включення до них можливості платника податків самостійно за допомогою спеціально створених програм здійснювати доперевірочний аналіз власної господарської діяльності та податкової звітності; користуватися персональним «календарем платника», що нагадає про граничні терміни подання документів та сплати податків; використання різного роду непрямих методів у контрольній роботі податкових органів, зокрема: фіскального рескрипту – у США, Франції, Швеції, Великобританії, інституту попередніх податкових рішень – в Ізраїлі, горизонтального моніторингу – у Нідерландах, Німеччині тощо. Стосовно останнього, то його активне впровадження в Україні є актуальним, особливо для здійснення податкового контролю великих платників податків [4, с. 50].

Впровадження у вітчизняний контроль-перевірочний процес популярної у Європі процедури фіскального рескрипту допоможе, зокрема, знизити ймовірність податкових правопорушень, особливо у сфері трансферного ціноутворення, уникнути подвійного оподаткування платників податків, частково мінімізувати перешкоди та ризики для надходження прямих іноземних інвестицій і розвитку зовнішньої торгівлі, що в довгостроковій перспективі допоможе мінімізувати тягар податкового контролю на бізнес; налагодження уніфікованої та прозорої системи відшкодування заподіяної державі фінансової шкоди внаслідок ухилення від сплати податків і зборів; використання системи бальної оцінки якості виконання службових обов'язків суб'єктами податкового контролю (зокрема, у Німеччині), за результатами якої здійснюється атестація рішень податкових органів; впровадження у процесі контроль-перевірочної роботи програм антикорупційних заходів для усунення можливості проявів корупції та зловживань службовим становищем суб'єктами контролю, особливо під час виїзних перевірок; підвищення авторитету податкових органів серед громадян і суб'єктів господарювання, забезпечення ефективної співпраці між ними [5, с. 31]. В Україні бажаний ефект на цьому шляху можна отримати, активізувавши масово-роз'яснювальну та просвітницьку роботу.

Отже, в більшості країн світу поруч з достатньо суворими заходами, прийнятими до юридичних та фізичних осіб, які ухиляються від сплати податків, створено і успішно діє цілий комплекс превентивних контрзаходів для захисту законних інтересів та прав платників податків – як неодмінна умова для забезпечення партнерського співробітництва між ними та податковою адміністрацією, засіб підвищення довіри до неї і до всієї системи податкового адміністрування, а, в кінцевому результаті – і гармонізації податкових відносин взагалі.

Список використаних джерел:

1. Смаглій В.А., Хуткий О.В. Актуальні проблеми здійснення фінансового контролю у сфері оподаткування в Україні та шляхи вдосконалення. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія: Економіка і менеджмент. 2015. № 1. С. 130-138.
2. Романюк І.А. Нові чинники та концепції здійснення інтенсифікації сільського господарства. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2016. № 4 (36). С. 60-63.
3. Яренко Г. Структура та організація роботи податкових органів у зарубіжних країнах. Вісник КНЕУ. 2014. № 2 С. 124.

4. Ігнатенко М.М., Сараніна О.А. Вплив автоматизації обліку та фінансової звітності на безпеку підприємств. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 38. С. 47-53.

5. Проскура К. П. Зарубіжний досвід організації податкового адміністрування. *Економічний часопис – XXI*. 2012. № 7/8. С. 30-33.

УДК 352.07

М.М. ПЕТРИЧКО

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,

І.Г. ЛАНЬО

магістр,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Забезпечення розвитку територіальних громад та ефективне управління їхніми фінансовими ресурсами виступає головною ціллю реформування місцевого самоврядування. На сьогодні основним напрямком підвищення розвитку територіальних громад є створення через об'єднання самодостатніх та спроможних територіальних громад, які зможуть самостійно нести відповідальність за економічний розвиток території, тим самим створювати повноцінне життєве середовище для населення.

Закарпатська область має свої специфічні географічні, економічні, історичні, культурні та інші особливості, щодо формування в перспективі економічно розвинених територіальних громад. Як показують дослідження закарпатських науковців, сьогодні до найбільш економічно розвинутих громад області належать Ужгородська, Мукачівська, Берегівська і Хустська. У цих чотирьох потенційних громадах сконцентровані 72 сільські, селищні, міські ради із 337. А далі 37% – це громади, у яких економічний потенціал на сьогодні нижчий за середній, і 55% – дуже низький. Тобто говорити про спроможність у 265 сільських, селищних радах, наразі досить складно [1]. Тому, важливим завданням є розробка інструментів, які в перспективі забезпечать вирівнювання економічного розвитку.

Внаслідок проведеного дослідження фінансово-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад Закарпатської області, ми виявили, що запровадження реформи децентралізації позитивно вплинуло на їх розвиток. Зокрема зросли їх фінансові можливості, збільшилися доходи на кожного мешканця. Вони стали більш незалежними та самодостатніми, за рахунок збільшення власних надходжень зросли витрати на розвиток громади.

Проте, незважаючи на те, що реалізація реформи в створених ОТГ є успішною, Закарпаття впродовж останніх років посідає останні позиції в рейтингу щодо створення об'єднаних громад. Така ситуація склалася внаслідок існування ряду проблем, які необхідно вирішувати.

Закарпатська область довгий час була єдиною в Україні де не було затверджено Перспективного плану формування територій громад області, що створювало чимало незручностей і правових колізій для створення ОТГ. Проте 26 вересня 2019 року обласна рада Закарпаття ухвалила такий план, згідно якого планується утворити 60 громад з якими держава перейде на прямі міжбюджетні відносини.

Повільний процес формування об'єднаних громад також спричинений небажанням обласної влади відпускати з під свого впливу у «вільне плавання» окремі території області з одного боку та небажання окремих сільських голів віддавати владу у руки

Наукове електронне видання

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

6-7 квітня 2020 р.

Відповідальний за випуск:

*Феср О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту
та управління економічними процесами,
відповідальна за наукову роботу кафедри*

Технічний редактор:

Товт Т.Й. – к.е.н., доцент

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Ум. друк. арк. 27,90

Адреса видавництва:

Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua